

॥ अथ श्रीसार्वांसच्चरीत आरंभ ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥
श्रीसीतारामचंद्राभ्यो नमः ॥ श्रीसद्गुरुसार्वानाथाय नमः ॥ पयलीं कार्याक आरंभ । जावची
समाप्ती विघ्नां विरयत । इश्टदेवतांचो मेळून आशिर्वाद । जावचें सगलें मंगलमय ॥१॥ सकल
विघ्नां पयस जावन । सकल सिद्धी प्राप्त जावन । जावचें सगलें मंगल म्हणून । करतां नमस्कार
सगल्यांक ॥२॥ पयलें वंदन श्रीगणेशा । वक्रतुंड मुर्ती हेरंबा । अधिपती तूं विद्यांचो चवदा । मंगल करपी
गजमूख ॥३॥ चवदा विश्वां भरतलीं अशें पोट । म्हणुनूच लंबोदर तुका म्हणटात । चकचकपी परशु तुज्या हातांत ।
करूंक पयस विघ्नां भक्तांचीं ॥४॥ हे सकल विघ्न निवारका । श्रीगणेशा गणनायका । साश्टांग वंदन तुका ।
प्रसादा सारकें कर म्हजें उतर ॥५॥ भक्तांक तूं करता आदार । विघ्नां तुका कांपतात थरथर । जायत तुजी कृपा जर ।
जातलें पयस दळदीर म्हजें ॥६॥ तूं भवसागराची 'पोत । अज्ञान्यांची ज्ञानज्योत । तूं तुज्या ऋद्धिसिद्धिं सयत । पळय
कृपेन म्हजे कडेन ॥७॥ जयजयाजी मुषकवहना । विघ्नहर्त्या निकूंतना । गिरिजानंदना मंगलवदना । अभिवादन
करतां तुका हांव ॥८॥ विघ्ना विरयत समाप्ती आतां । जावची इतलेंच तुजे लागीं मागतां । इश्टदेवतेक नमस्कार
करतां । करचें म्हणून मंगल ॥९॥ हो सार्वांच गणपती गजानन । हो सार्वांच परशू हातांत धरून । सकल विघ्नांचो नाश
करून । करतलो कार्य फळादीक ॥१०॥ होच भालचंद्र गजानन । होच एकदंत गजकर्ण । होच विकट भग्नरदन । हो

१. व्हडे.

॥ श्रीसार्वांसच्चरीत ॥

॥ अध्याय १ ॥ १६। मुखार वंदुया १धरामर । ब्राह्मण परब्रह्म अवतार । मागीर याज्ञवल्क्य
‘शाकल’ पुर्वजा । आद्यगौड द्विजजाती ॥२६॥ मुखार वंदुया १धरामर । ब्राह्मण परब्रह्म अवतार । मागीर याज्ञवल्क्य
आनी हेर योगीश्वर । भूगु पराशर नारद ॥२७॥ वेदव्यास पराशर । सनक सनंदन १सनत्कुमार । शुक्राचार्य शौनक
सुत्रकार । विश्वामित्र वसिष्ठ ॥२८॥ वाल्मीकि वामदेव जैमिनी । वैशंपायन आनी हेर धरून । नवयोगींद्रा आनी हेर
मुनी । लोटांगण तांच्या चरणार ॥२९॥ आतां वंदन संतसज्जनांक । निवृत्ती ज्ञानेश्वर मुक्ता सोपानाक । एकनाथ
स्वामी जनादर्नाक । तुकोबा कान्हा नरहरीक ॥३०॥ लागल्यार सगल्यांचींच नांवां घेवंक । येवचो ना ग्रंथ
आटापाक । म्हणून करतां प्रणाम सगल्यांक । आशिर्वाद तुमी दिवचो ॥३१॥ आतां वंदुया सदाशिवाक । पितामह
त्या पुण्यप्रभावाक । राबितो जाचो बढीकेदाराक । संवसाराक मानून किरकोळ ॥३२॥ मुखार वंदन निजपिता ।
सदा सदाशीव आराधिता । रुद्राक्ष गळ्यांत घालता । आराध्यदेवता शीव तो ॥३३॥ मागीर जलमदातेक वंदन । जिणे
दीसरात कश्ट घेवन । केले म्हजें पालन पोशण । उपकार कितले मानूं तिचे ॥३४॥ ल्हानपणांत गेली सोडून ।
कश्टांनी सांबाळ्यो चुलतेन । तिकाय करतां वंदन । हरिस्मरणांत जी तत्पर ॥३५॥ सगल्यां परस व्हडल्या भावान ।
दाखयलें आपलें भावपण । म्हजे खातीर तयार दिवंक प्राण । माथें चरणाचेर ताच्याय ॥३६॥ आतां श्रोत्यांनो, नमन
तुमकां । लक्ष दिवन आयकात मागतां । तुमी जर लक्ष दिलेना आतां । मेळतली कशी खोस म्हाका ॥३७॥
आयकुपी जितलो वळखता गुणांक । कथा आयकुपाची उमलशीक । तितलें बळ येता सांगप्याक । जाता धादोशी
मन ताचें ॥३८॥ दुर्लक्ष जालें आयकुप्यांचें । जाल्यार म्हत्व किंते कथेचें । म्हणून खुशाल मनान आयकुचें ।
मागतां करून नमन साशटांग ॥३९॥ म्हजे कडेन ना विद्वन्ता प्राविण्य । केलेना केन्ना ग्रंथपारायण । घडलेना सत्कथा

१. भूदेव. २. ब्रह्मदेवाचो पूत.

॥ श्रीसाईसच्चरीता ॥

EEEEEE
 दवरचें माथें । तशेच हतांनी पांय चेपचे । मूळ दोळ्यांनी पळ्यत रावचें । घेवचो तिर्थाचो वास नाकान ॥५५॥
 कानानीं साईगूण आयकुचे । मनांत ध्यान साईमुर्तीचें । सदांच चितन श्रीसाईचें । सोंपतली चिंता संवसाराची ॥५६॥
 पूर्ण भावनेन तन मन धन । अोंपचें सदगुरु चरणां कडेन । घालोवची आपली पुराय जीण । गुरुसेवे खातीर ॥५७॥
 गुरु नांव आनी गुरु सांगात । गुरु कृपा आनी गुरु चरण पायस । गुरुमंत्र आनी रावपाक गुरु घरांत । मेळटा व्हडा
 पुण्यायेनूच ॥५८॥ गुरु लागीं व्हड शक्ती । अनन्य भावान केली जर भक्ती । मागी नासतना भक्तांक मुक्ती ।
 दितलो तोच नकळटनां ॥५९॥ गुरु संगतीन गंगा जल । मळ काढून करता निवळ । मना सारके दुसरे कोण चंचल ।
 ताकाय हाडटा हरिचरणा कडेन ॥६०॥ आमचें वेदशास्त्र पुराण । श्रीसदगुरु चरण सेवन । आमकां योग याग तप
 साधन । लोटांगण गुरु पांयांचेर ॥६१॥ श्रीगुरुचें नांव पवित्र । तेंच आमचें वेदशास्त्र । ‘साईसमर्थ’ आमचो मंत्र ।
 यंत्रतंत्र्य तेंच एक ॥६२॥ ‘ब्रह्म सत्य’ हें दाखयतात । ‘संवसार फट’ हेंच सांगतात । अशे हे परमप्राप्तीचे स्थिरीत ।
 हाडटात श्रीसाई भक्तांक आपल्या ॥६३॥ परमात्मसूख परमात्मप्राप्ती । ब्रह्मानंदस्वरूपस्थिती । अशी ही उतरांची
 गुंतागुंती । वृत्ती खोशेची आसूक जाय ॥६४॥ जाचे भितर भिनली ही वृत्ती । सदासर्वदा ही एकूच स्थिती । खोशी
 मनांत सूखशांती । परमप्राप्ती ती हीच ॥६५॥ साई खोसयेची खण । भक्त जर खरेपणीच भाग्यवान । परम
 खोसयेची नासता ‘वाण । सदांच भरिल्लो हो म्हासागर ॥६६॥ शीवशक्ती ही पुरुशप्रकृती । प्राणगती दीपदिप्ती । ही
 शुद्ध ब्रह्मचैतन्य विकृती । एकीं कल्पिती द्वैतताय ॥६७॥ “एकाकी न रमते” ही श्रुती । “बहु स्याम्” अशे तरेची
 प्रिती । आवडपाक लागता दुसऱ्यांची संगती । परतूय मेळटा एकत्वांत ॥६८॥ शुद्धब्रह्मरूप जे स्थिती । थंय ना पुरुश

१. उणाव.

EEEEEE
 श्रीसाईसच्चरीता॥श्रीसाईसच्चरीता॥

EEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || अध्याय १ || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE
ए फकत एकूच मनांतल्यान । रावल्यार अपार श्रद्धा धरून । मेळटा स्थिरताय खात्रेन ॥८३॥ हीच कर्म अनुबंध स्थिती ।
ए वाडली साईचरणां विशीं भक्ती । अणभवली तांची गूढ शक्ती । वर्णन कशें तिचें करूं हांव ॥८४॥ जी शक्त निर्मिता
ए भक्ती । साईसमर्थ चरणां विशीं आसक्ती । संवसारांत रावुनूय संवसार निवृत्ती । खोशीवृत्ती जे दितात ॥८५॥
ए अनेक तरांनी अनेक जाण । करतात भक्तीचे प्रकार कथन । लक्षणस्थिती तांची सारांशान । योग्य वेळार
ए सांगतलों ॥८६॥ ‘स्वस्वरूप अनुसंधान’ । भक्तीचें हें एक मुखेल लक्षण । म्हणटात वेदशास्त्रांतले तज्ज पसून ।
ए ज्ञानसंपन्न आचार्य ॥८७॥ पुजे विशीं प्रेमव्यक्ती । अर्चनभक्तीची ही रिती । अशी आसा पाराशर व्यासाची उक्ती ।
ए भक्ती म्हणटात ती एक ॥८८॥ गुरु खातीर उपवन । पारिजात आदीं फुलां जमोवन । शेण-शिताडो करून । झाडचें
ए आंगण गुरूचें ॥८९॥ आदीं न्हावन धुवन घेवचें । गुरुदेवा खातीर गंध झरोवचें । पंचामृताचें न्हाण घालचें । धूप दिवो
ए दाखोवन ॥९०॥ उपरांत दाखोवचो निवेद्य । आरती धुपारती प्रसाद । अशें जें घडटा सप्रेम । म्हणटात ताकाच
ए ‘अर्चन’ ॥९१॥ आपल्या काळजांतली ज्ञान-शक्ती । शुद्ध बुद्ध निर्मळ भक्ती । मुर्ती कडेन पूर्ण ओंपची । लागचें
ए करपाक अर्चन ॥९२॥ मागीर ते ज्ञान-शक्ती फाटल्यान । पुजाअर्चा विसर्जना उपरांत । स्थापन आपल्या हृदयांत ।
ए करची स्थिती आदली ॥९३॥ आतां अवांतर भक्तीचें लक्षण । ^१गर्गाचार्य मती जाण । मन जातलें गुणकिर्तनात मम ।
ए जातलें विलीन हरिंगांत ॥९४॥ अखंड आत्म आख्यान । कथाकिर्तन योग्य आचरण । ही तर फुडली भक्ती जाण ।
ए शांडिल्य वचन अशें हें ॥९५॥ जाच्या मनांत करचें स्वहीत । ते आपणायतात योग्य आचरीत । कर्म निषिद्ध आनी
ए ^२अविहीत । टाळटात आपल्या हिताक बाधक जें ॥९६॥ कसलेच क्रियेची वा फळाची । आस्त ना म्हाका

१. एक ऋषी. २. अयोग्य.

EEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || श्रीसाईसच्चरीता || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE

EEEEEEEEEEEEEEEEE||अध्याय १||EEEEEEEEEEEEEEEEE
हातांत एक सूप घेवन । गेले गंवांचे पोतये कडेन । मापा फाटल्यान माप भरून । काडले गंव सुपांत ॥१११॥ दुसरो
रितो साक घालून । ताचेर दांत्याच्यो फातरी दवरून । केली खुंटी घट थापटून । दलटना निखळची न्हय
म्हणून ॥११२॥ मागीर खोमसाचे हात दोडून । कफनीय बांदली आंवळून । बसले दांते मांडून । सोडून लांब पांय
आपले ॥११३॥ मन म्हजें अजापले । दलपाचें हें प्रयोजन कसले । कितें चल्लां कळना जाले । मनांत तेना
बाबांच्या ॥११४॥ आसू, खुंटी घटू धरून । मान सक्यल घालून । स्वताच दांते घुंबडायत नेटान । लागले शिधो
दलपाक ॥११५॥ संत पळयले बरेच । पूण दलपी हो एकूच । कवतूक खबर तांचें तांकांच । गंव दलपाच्या त्या
सुखांतले ॥११६॥ पळयताले अजापान लोक । विचारपाचें धाडस ना कोणाक । कळली खबर पुराय गांवाक ।
लागली गर्दी थंय वाडपाक ॥११७॥ कांय अस्तुन्यो आयल्यो धांवत । चौगी तश्योच गेल्यो मशिदींत । दांत्याची
खुंटी झाँबून घेत । बसल्यो वचून कुशीक बाबांचे ॥११८॥ तिडकले बाबा तांचेर बरेच । तांणीय सोडलेंना दलप
कशेंच । दलटां दलटां लागल्यो थंयच । गावपाक लिला बाबांच्यो ॥११९॥ पळोवन तो तांचो मोग । न्हिवलो
अडेचो बाबांचो राग । रागाचो जालो ^१अनुराग । लागले हांसपाक गालांत ॥१२०॥ अखें सूप रितें जाले ।
पायलीभर दळून जाले । अस्तुन्यांचे मन धादोसले । उमाळे तांकां खोसयेचे ॥१२१॥ बाबा स्वता भाकरी करिनात ।
ते तर भिक्षा मागून खातात । मागीर हें पीठ कित्या पासत । अस्तुन्यो लागल्यो येवजूक ॥१२२॥ ना घरकान ना
घरदार । ना भुरगीं ना संवसार । बाबा एकले एकसुरे फकीर । पीठ कित्याक तांकां इतले ॥१२३॥ एकलेन म्हणले
बाबा परमकृपाल । आमचेच खातीर हो तांचो खेळ । आतां हें पीठ सकळ । दितले ते आमकांच ॥१२४॥ वांटे ताचे

१. प्रेम.

EEEEEEEEEEEEEEEEE||श्रीसाईसच्चरीता||EEEEEEEEEEEEEEEEE ९

EEEEEEEEEEEEEEEEEE||अध्याय १||EEEEEEEEEEEEEEEEEE
दर्यात । तशे मोगाचे उमाळे काळजांत । दिसलें गावची दीसरात । कथा म्होवाळ बाबांची ॥१३९॥ हेमाड
साईनाथांक शरण । सौंपलें हें मंगलाचरण । सौंपलें आप्त इश्टांक नमन । सदगुरुंक वंदन अखंड ॥१४०॥ फुडल्या
अध्यायांत ग्रंथ ‘प्रयोजन’ । ‘अधिकारी’ ‘अनुबंध’ दर्शन । शक्य तितलें करतलों कथन । आयकात ध्यान दिवन
श्रोत्यांनो ॥१४१॥ तशेंच श्रोत्या वक्त्याचें हीत । अशें हें श्रीसाईसच्चरीत । रचणारो कोण हो हेमाडपंत । कळटलें
फुडें तुमकां ॥१४२॥ संतसज्जनांनो तुमच्या आशिर्वादान । रचिल्लो भक्त हेमाडपंतान । जय अणकारीत
श्रीसाईसच्चरितांतल्यान । ‘मंगलाचरण’ नांवाचो हो पयलो अध्याय सौंपता हांगाच ॥

॥ श्रीसद्गुरुसाईनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

○ ○ ○

EEEEEEEEEEEEEEEEEE||श्रीसाईसच्चरीत||EEEEEEEEEEEEEE (११)